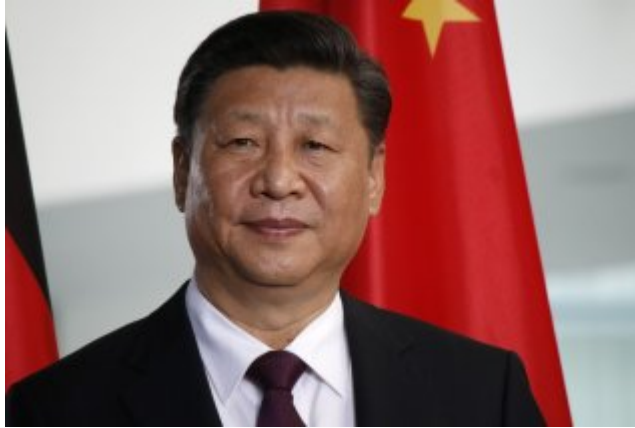

Čínský špionážní balón má vyhlídky na sblížení mezi USA a Čínou

Ni nationalinterest.org/feature/chinese-spy-balloon-pops-prospects-us-china-rapprochement-206212

13. února 2023

4. února spadl čínský vysokohorský pozorovací balon a jeho náklad do oceánu u pobřeží Myrtle Beach v Jižní Karolíně poté, co stíhačka amerického letectva F-22 zničila balon pomocí střely vzduch-vzduch. S tím šel potenciál pro krátkodobé zlepšení vztahů mezi USA a Čínou. Den předtím ministr zahraničí Antony Blinken odložil plánovanou návštěvu Pekingu a vysvětlil nejvyššímu čínskému diplomatovi, že vzhled balónu „podkopává účel cesty“. Dodal, že doufal v přeplánování návštěvy „jakmile to podmínky dovolí“, ale vzhledem k tomu, jak se balónová epizoda rozvinula, není vůbec jasné, kdy by k tomu mohlo dojít.

Balón podpořil to, co lze považovat pouze za hysterii ve Washingtonu a po celé zemi, částečně poháněný politickým tlakem na Bidenovu administrativu, aby eliminovala hrozbu z Číny jejím sestřelením. Pentagon však vyhodnotil, že padající trosky ze sestřelu představují větší nebezpečí na zemi než balón ve vzduchu, částečně proto, že americká protipatření minimalizovala jeho schopnost shromažďovat zpravodajské informace. Balón se tedy unášel z Montany do Jižní Karolíny a šířil poplach a pobouření, než potkal svůj osud.

Vyvolalo to také mnoho spekulací o tom, proč by Čína provedla tak nepřátelské a „drzé porušení suverenity Spojených států“, jak to charakterizovala Sněmovna reprezentantů USA v jednomyslném odsouzení letu balónu. Jednou z převládajících teorií je, že „darebácký“ prvek v čínské armádě zamýšlel balón podvrátit Blinkenovu cestu do Pekingu, pravděpodobně proto, aby zabránil čínskému vůdci Si Ťin-pchingovi, který souhlasil se schůzkou s Blinkenem, zapojit se do diplomacie, která by mohla kompromitovat Číňany. zájmy nebo bezpečnost. Je mnohem pravděpodobnější, že balón byl rutinní zpravodajskou operací, o které Xi takticky nevěděl, a že čínští vojenští operátoři, kteří jej vypustili, byli nepozorní, ne-li ignoranti Blinkenovy návštěvy.

Přesto vyprávění o balónu ve Spojených státech do značné míry předpokládalo úmyslný a nepřátelský čínský strategický záměr. Kongresman Mike Gallagher, předseda nového sněmovního „Výboru pro strategickou soutěž mezi Spojenými státy a Čínou komunistickou stranou“, řekl v rozhovoru, že nevěří, že načasování letu balónem v předvečer Blinkenovy plánované cesty bylo správné. byla to náhoda, protože by bylo „v rámci příručky ČKS“ pokusit se ponížit Washington. Peking si nepomohl tvrzením, že balon byl „civilní vzducholod“ pro „hlavně meteorologický“ výzkum – meteorologický balon – který byl vyšší *mocí svržen z kurzu..* Pentagon to rychle dokázal vyvrátit potvrzením, že balón byl platformou pro sběr zpravodajských informací.

Zůstává však nezodpovězeno mnoho otázek, které jsou vysoce relevantní pro posouzení čínských záměrů. Ačkoli „vzducholod“ zjevně nebyla meteorologickým balonem, zůstává nejasné, zda byla ve skutečnosti svržena z kurzu a mimo kontrolu svých operátorů. Je těžké pochopit, jak si Číňané mohli spočítat, že by balón unášel celé kontinentální Spojené státy bez detekce nebo odezvy. Po sestřelení se však začaly objevovat podrobnosti o tom, že několik takových čínských balónů v posledních letech vstoupilo do vzdušného prostoru USA nebo jej obešlo bez americké odezvy. Znalost těchto precedentů

téměř jistě vedla Číňany k předpokladu, že i kdyby byl tento balón detekován, je nepravděpodobné, že by byl sestřelen – bez ohledu na to, zda byl na zamýšleném kurzu. Navíc, Peking – ve velmi neobvyklém kroku – vyjádřil „politování“ nad touto „nezamýšlenou“ a „neočekávanou situací“. Čínští představitelé nyní navíc tvrdí, že podobnými balony nad Čínou létaly i Spojené státy.

Cílem zde není posuzovat fakta o incidentu s balónem a jeho původ a jedinečnost. Jde spíše o to, že pochopení toho, co se skutečně stalo, a posouzení jeho důsledků vyžaduje empirické posouzení faktů a dostupných důkazů o čínských záměrech. V tomto případě se však relevantní fakta a důkazy objevily jen kusé, zatímco mezitím byly vyvozeny závěry a narativy se uchytily – částečně založené na některých problematických předpokladech. Tento spěch k úsudku a činům byl částečně řízen politickým tlakem a nafouknutým vnímáním hrozeb ve Spojených státech a pekingským podvodem a utajováním, které podkopaly důvěryhodnost jakéhokoli čínského vysvětlení nebo protinávrhu. To vše odráží vznikající patologii nepřátelských vztahů mezi USA a Čínou,

Tato nestálá dynamika bude jistě představovat vážné problémy pro přeplánování Blinkenovy cesty do Číny. Incident s balónem zvýšil sázky a možná posunul branky pro jeho návštěvu, částečně tím, že posílil konfrontační americký přístup k Pekingu a zintenzivnil politickou pozornost partyzánů ve Washingtonu vůči Blinkenově cestě. Zároveň mohl balón výrazně snížit potenciál návštěvy přinést pozitivní výsledky, vzhledem k jeho dopadu na vzájemné vnímání strategických záměrů a postoje Washingtonu a Pekingu.

Ještě než se balón objevil, očekávání Blinkenovy návštěvy byla malá. Původním plánem bylo využít cestu k pokračování pomyslných dohod, kterých Biden a Si Ťin-pching dosáhli na summitu G-20 v Indonésii loni v listopadu, a podniknout další kroky vpřed při stanovování principů a „zábran“, kterými se bude vztah řídit. Od

listopadu však v tomto směru došlo jen k malému pokroku a zdálo se pravděpodobné, že Blinkenova cesta přinese o něco více než standardní výměnu stížností.

Poté, co se balón objevil a rozdmýchal protičínské nálady, představitelé Bílého domu údajně usoudili, že cesta „nestála za potenciální domácí politické náklady na cestu, vzhledem k tomu, že se v první řadě neočekávalo, že Blinkenovy rozhovory přinesou mnoho“. To vyvolává zásadní otázku, za jakých okolností by Bidenova administrativa akceptovala „potenciální vnitropolitické náklady“ přeplánované cesty, vzhledem k nevyhnutelnému politickému tlaku na Blinken, aby získal ústupky z Pekingu v důsledku incidentu s balónem, a nevyhnutelné nejistotě o ochotě Pekingu vyhovět tomuto očekávání. S tímto pozadím je těžké vidět, kdy a na jakém základě „podmínky [umožní]“ Blinkenovi pokračovat v cestě.

Tuto rovnici a vyhlídky na produktivní návštěvu komplikuje zdánlivý výpočet Bidenovy administrativy, že incident s balónem posiluje ruku Washingtonu. To je založeno jak na představě, že Peking je povinen napravit vpád balónu, tak na tom, že Si Ťin-pching předtím zahájil „ofenzivu šarmu“ – která pravděpodobně zahrnovala nově vstřícný přístup k Washingtonu – protože čínští vůdci rozhodli, že potřebují opravit globální image Číny a snížit vnější tlak, aby se mohla soustředit na nedávné vnitřní politické výzvy. To bylo reflektováno nejmenovaným americkým činitelem, který poznamenal, že „čínská zahraniční politika je neustálým hledáním pákového efektu“, ale její obranná reakce na balónovou epizodu naznačuje, že je v tomto ohledu „téměř mimo možnosti“.

Washington, zapojený do vlastního neustálého hledání pákového efektu s Pekingem, zřejmě kalkuluje s tím, že nějaké získal v důsledku chybného kroku Pekingu s balónem. To přidává novou vrstvu do Blinkenovy původní agendy pro jeho cestu. Podle bývalého amerického diplomata bylo plánem Bidenovy administrativy zaměřit se na zdůraznění problematičného čínského chování a navrhnout

Pekingu způsoby, jak snížit bilaterální napětí, spíše než navrhnout způsoby, jak by obě strany mohly „hrát pěkně“. Blinken pravděpodobně zdvojnásobí tento přístup, kdykoli bude jeho cesta přeplánována, nyní s balónem jako municí.

To silně naznačuje, že se Washington soustředí více na získávání bodů proti Pekingu než na prosazování takového druhu vzájemného závazku, o kterém obě strany tvrdí, že usilují a který Si Ťin-pching rétoricky uplatnil při svém setkání s Bidenem v Indonésii. Ve svém projevu o stavu Unie minulý týden Biden skutečně řekl, že Si Ťin-pchingovi řekl, že „hledáme konkurenci, ne konflikt“, a potenciál spolupráce zmínil pouze jako dodatečný nápad. To se o několik dní později opakovalo ve svědectví Kongresu ze strany vysokých představitelů ministerstva zahraničí a Pentagonu, kteří zopakovali, že zaměření Bidenovy administrativy ve svých interakcích s Pekingem je „energicky soutěžit“ s Čínou, „řídít tuto soutěž“ a „udržovat otevřené linie sdělení.“

Pokud jde o Peking, je téměř jisté, že Blinkenův plánovaný přístup odkloní, ne-li odmítne. Čínští představitelé opakovaně kritizovali zaměření Washingtonu na soutěž o spolupráci ve vztahu, a konkrétně myšlenku, že Spojené státy mohou jednat s Čínou „z pozice síly“. Čínští lídři téměř jistě soudí, že Washington přeceňuje svůj vliv ve vztahu a podceňuje vliv Pekingu. Pravděpodobně také soudí – a pravděpodobně správně –, že Washington nesprávně vykládá zdůvodnění nedávné „ofenzivy šarmu“ Pekingu, která je pravděpodobně zaměřena spíše na získávání bodů proti Spojeným státům na mezinárodní úrovni než na získávání přízně Washingtonu. V souladu s tím se Peking pravděpodobně zdráhá jakémukoli pokusu Blinkena vyrovnat incident s balónem do většího vlivu USA na Čínu.

Peking si za balonový debakl samozřejmě může sám. Operace možná nebyla „drzá“, protože Číňané zjevně neočekávali, že balón vzbudí pozornost, a netypicky se omluvili za jeho vzhled. Ale pokud to nebylo drzé, bylo to hloupé, špatně načasované, kontraproduktivní, a přesto porušení suverenity USA. Jako takový to byl neočekávaný dar

pro charakterizaci Číny Bidenovou administrativou jako obtížného a náročného partnera. Vysvětlení Pekingu navíc nebyla ani úplná, ani věrohodná, což podkopalo jeho rozhořčení nad americkým sestřelením a stížnostmi, že „někteří politici a média v USA naháněli útoky a pošpinění Číny“. Navíc prohlášení čínského vojenského mluvčího že si Peking „vyhrazuje právo přijmout nezbytná opatření k řešení podobných situací“ – tím, že naznačuje potenciální odvetu proti americkým zpravodajským operacím – je špatným znamením pro uvolnění bilaterálního napětí v bezpečnostní oblasti. To vše naznačuje, že samotný Peking se nyní může více soustředit na získávání bodů proti Washingtonu než na hledání cesty k podstatnému zapojení.